

天下

Kina i verden

D E N N Y V E R D E N

TIDSSKRIFT FOR INTERNATIONALE STUDIER

DIIS • København • 2008

Kinesiske investeringer i Zambia

Den kinesiske stats indflydelse og betydningen af strategiske interesser

I november 2006 mødtes 48 afrikanske ledere med deres kinesiske værter, præsident Hu Jintao og premierminister Wen Jiabao, i Beijing for at åbne det 3. Forum for Kina-Afrika Samarbejde (FOCAC). Dette møde var en politisk markering af det hidtidige højdepunkt i relationerne mellem Kina og de afrikanske lande. Relationer, der omfatter kinesisk bistand, handel, og investeringer, og derfor er vigtige for Afrikas udviklingsmuligheder – især fordi pengestrømmene kommer på et tidspunkt, hvor andre landes pengestrømme enten er stagnerende eller faldende.

Kina er i dag den tredje vigtigste investor i Afrika. I løbet af de seneste ti år er Kinas samlede investeringer vokset mere end fem gange: fra 259 til 1250 millioner USD (jf. tabel 2). Forventningerne til Kinas investeringer er store i de afrikanske lande, og de politiske målsætninger, som Kina har udstukket i bl.a. Beijing Handlingsplanen 2007-2009, viser politisk vilje til at styrke kinesiske investeringer i Afrika yderligere (FOCAC 2006; UNCTAD 2005). Konkrete initiativer fra topmødet inkluderer bl.a. etableringen af en Kina-Afrika Udviklingsfond på 5 milliarder USD til støtte for kinesiske investeringsprojekter i Afrika og oprettelsen af tre-fem kinesiske investerings- og handelszoner i Afrika – den første af hvilke er under etablering i kobberbæltet i det nordlige Zambia.

Siden relationerne mellem Kina og Afrika igen kom på alles læber i begyndelsen af dette årtusinde, er der blevet produceret en lang række artikler og arbejdsrapporter om emnet. Denne artikel adskiller sig fra flertallet ved at fokusere på et bestemt aspekt, i et bestemt land. Mere specifikt vil vi fokusere på, hvordan den kinesiske stat skaber fordele for kinesiske virksomheder, der investerer i Zambia.

Valget af Zambia som eksempel skyldes flere faktorer: Kina har været til stede i Zambia siden uafhængigheden i 1964; bortset fra Sydafrika er Zambia den vigtigste destination for ikke-olie investeringer i Afrika; i 2006 var Kina den største investor i Zambia; til dato har mere end 200 kinesiske virksomheder investeret i Zambia; kinesiske investeringer retter sig mod alle sektorer i den zambiske økonomi; og den

akkumulerede investeringsbeholdning i Zambia nåede 570 millioner USD i 2006.

Denne artikel er opbygget som følger: Afsnit to giver en baggrundsforståelse for Kinas voksende investeringer i omverdenen, hvorefter afsnit tre kort ridser de kinesiske investeringer i Zambia op, og afsnit fire illustrerer, hvordan den kinesiske stat støtter disse investeringer. Afsnit fem til syv beskriver kinesiske investeringer i tre sektorer i Zambia. Sidste afsnit diskuterer den kinesiske stats indflydelse på de kinesiske investeringer i Zambia.

Den kinesiske stat og kinesiske investeringer

Indtil Deng Xiaoping begyndte sine politiske og økonomiske reformer i Kina i slutningen af 1970'erne, var kinesiske investeringer i princippet ikke-eksisterende, men som en konsekvens af Kinas ændrede politiske diskurs i forhold til verden udenfor åbnede Kina i august 1979 dørene for specifikke kinesiske statsejede virksomheders investeringer i udlandet.

De politiske reformer gjorde dog ikke, med ét slag, kinesiske investeringer til en betydelig faktor. I virkeligheden skete der ikke meget før midten af 1980'erne, da den kinesiske regering igangsatte en liberaliseringsproces, der tillod flere virksomheder at internationalisere. Dette blev fulgt op i 1992, hvor internationaliseringen af kinesiske virksomheder blev indskrevet som en målsætning i de nationale økonomiske politikker, og igen i 2001, hvor den kinesiske stat igangsatte den såkaldte gå ud-politik (Buckley et al. 2007). Hvis man skal tro det seneste tal fra Xinhua (2007), som estimerer kinesiske investeringsstrømme i 2006 til at være på 16,1 milliard USD, rangerer Kina i dag som nr. 13 i verden.

Selv om der på det seneste er blevet åbnet meget op for, hvilke virksomheder der kan foretage udenlandske investeringer, stammer kinesiske investeringer hovedsageligt fra statsejede virksomheder, som er vigtige instrumenter i Kinas udenrigspolitik. Blandt de mest centrale motiver for kinesiske investeringer er: adgang til nye markeder; adgang til råstoffer; overførsel af teknologiske og administrative kompetencer til Kina; og, i forhold til staten, at bidrage til opfyldelsen af politiske målsætninger (Wang 2002).

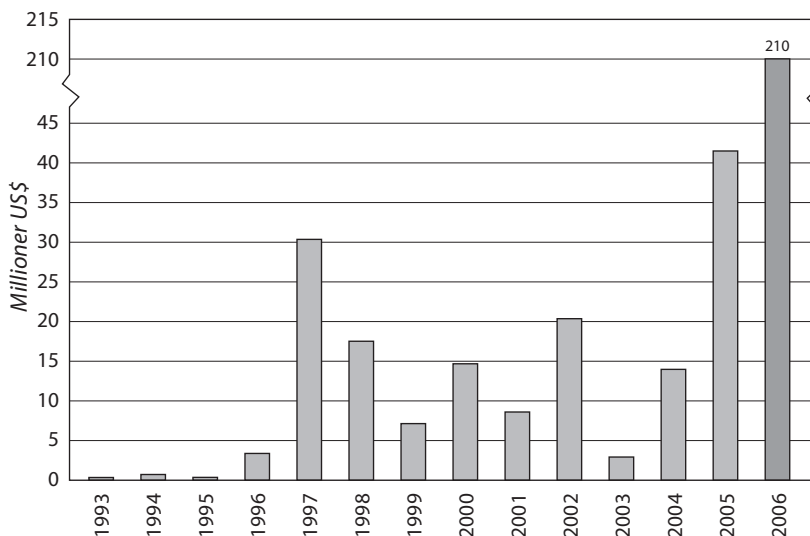
Gå ud-politikken fra 2001 danner den overordnede politiske ramme, gennem hvilken den kinesiske stat øver indflydelse på kinesiske investeringer i dag. Kinesiske virksomheder kan gennem denne politik opnå incitamenter i form af skattereduktioner, billige lån, subsidier og direkte støtte i modtagerlandet. Trods denne mere faciliterende politiske ramme er kinesiske investeringer stadig begrænset af meget bureaukratiske procedurer. Herved kan den kinesiske stat, i overensstemmelse med sine interesser, via støtte og restriktioner skabe fordele eller ulemper for kinesiske virksomheder, der ønsker at investere i udlandet.

I dag går langt hovedparten af de kinesiske investeringer til andre lande i Asien, men sammenlignet med størrelsen af modtagerøkonomien er afrikanske økonomier også vigtige. På mindre end to årtier er antallet af kinesiske virksomheder i Afrika vokset mere end 11 gange, og beholdningen af kinesiske investeringer er vokset 23 gange på 15 år. Olie og andre naturressourcer er helt klart de største investeringsområder, men kinesiske firmaer investerer i alle sektorer af de afrikanske økonomier, og den kinesiske investeringsbølge drejer sig om andet end naturressourcer – blandt andet om markedsandele på de voksende afrikanske markeder (Kragelund 2007).

Kinesiske investeringer i Zambia

De første kinesiske investeringer i Zambia materialiserede sig i form af udviklingsbistand, og omend bistand og investeringer stadig er knyttet sammen, har modaliteten ændret sig sidenhen. Figur 1 nedenfor skitserer udviklingen af kinesiske investeringer i Zambia fra 1993 til 2006. Det bør nævnes, at figuren er baseret på investeringslicenser fra Zambia Development Agency (ZDA) og ikke egentlige investeringer. Blandt ledende medarbejdere i ZDA er det normalt antaget, at kun 70 procent af alle investeringstilsagn bliver til noget. Hertil skal tilføjes, at zambiske ministerier og decentrale enheder også kan give licenser til udenlandske investorer. Derfor er den næststørste kinesiske investering i Zambia, Chambishi Copper Mine til en værdi af 150 millioner USD, ikke inkluderet i figuren – da denne blev godkendt af Ministry of Mines and Minerals Development og ikke af ZDA.

Figur 1:
Godkendte kinesiske investeringslicenser i Zambia, 1993-2006

Størstedelen af de kinesiske investeringer retter sig mod produktionssektoren (54 procent) og minedrift (27 procent), men det er værd at lægge mærke til, at 73 procent af de penge, der er investeret i produktionssektoren, er tæt knyttet til minedriften. Herudover investerer kinesiske virksomheder i bygge- og anlægssektoren (7 procent) og landbrug (2 procent).

Vores mineeksempel nedenfor udgøres af tre virksomheder: Chambishi-minen, Chambishi Copper Smelter og Sino-Metal Leach and Acid Products Zambia. Tilsammen udgør de næsten 65 procent af alle kinesiske investeringer i Zambia, og de er alle datterselskaber af den samme statsejede virksomhed: China Nonferrous Metal Mining (CNMC) – ubetinget den største kinesiske investor i Zambia.

I 2006 opererede 20 kinesiske virksomheder i bygge- og anlægsbranchen i Zambia. Blandt disse virksomheder er den store statsejede China Jiangxi Corporation (CJC) og den noget mindre privatejede Zamchin Construction (ZC). CJC er med sin investering på 6 millioner USD en af de tre største kinesiske virksomheder i denne sektor, mens ZC med sin 400.000 USD-investering tilhører den store gruppe af mindre investeringer. Disse to virksomheder, der tilsammen står for 16 procent af de kinesiske investeringerne i sektoren, udgør vores bygge- og anlægseksempel.

I landbrugssektoren er den største kinesiske spiller i Zambia den stats-ejede China State Farms Agribusiness Corporation (CSFAC), som ejer tre landbrug i Zambia, nemlig China Zambia Friendship Farm, Jhonken Friendship Farm og Jhonken Estates. Tilsammen udgør disse tre landbrug 33 procent af de samlede kinesiske investeringer i sektoren. CSFACs investeringer udgør vores landbrugseksempel.

Den kinesiske stat og investeringer i Zambia

Den kinesiske stat er såvel direkte som indirekte involveret i de kinesiske investeringer i Zambia. Den kinesiske stat støtter investeringerne via sin udenrigspolitik og sit diplomatiske arbejde, i form af officielle statsbesøg og via FOCAC. Ved sådanne møder forhandles aftaler om kinesisk bistand, statsgaranterede lån og gældseftergivelse. Samtidig hermed forhandles også investeringsaftaler på plads med kinesiske virksomheder. Kinesiske investeringer kobles dermed direkte til bistand og lån, og de kinesiske ledere udnytter således deres direkte adgang til den zambiske politiske elite til at forhandle gode forhold for kinesiske investorer.

Den kinesiske stats støtte udmønter sig også i direkte støtte til de kinesiske virksomheder (eksempelvis kan de optage billige lån gennem de statsejede kinesiske banker) og i form af indirekte støtte gennem byggekontrakter finansieret af kinesisk bistand. Støtten udmønter sig tillige i konkrete tiltag i form af etableringen af fire kinesiske institutioner i Zambia.

Den første institution er den kinesiske ambassade og specielt Economic Counsellor's Office (ECO), som i princippet er det kinesiske politiske lederskabs forlængede arm. Her kan investorer få råd og vejledning i forhold til investeringsmuligheder og hjælp til at etablere kontakt til relevante zambiske myndigheder, såvel som til potentielle kunder.

Den anden er Association of Chinese Corporations in Zambia (ACCZ), der fungerer som det kinesiske handelskammer i Zambia. ACCZ er etableret efter påbud fra det kinesiske handelsministerium og hører direkte under ECO. ACCZ varetager kinesiske virksomheders interesser i forhold til den zambiske offentlighed og til de zambiske myndigheder.

Den tredje er Chinese Centre for Investment Promotion and Trade (CCIPT), som også er etableret af handelsministeriet. Formålet med CCIPT er at identificere investeringsmuligheder, etablere kontakt til lokale myndigheder, og støtte kinesiske investorer med indkvartering, transport og kommunikationsfaciliteter.

Slutteligt er der den zambiske afdeling af Bank of China (BOC), der i modsætning til de tre andre ikke er en politisk institution *per se*. Egentlig er BOC en statsejet kinesisk kommerciel bank, men i den zambiske kontekst har den til dato haft et politisk – og ikke et økonomisk – mandat. BOC er etableret i Zambia for at gøre de daglige bankaktiviteter lettere for de kinesiske virksomheder. Denne 'politisk drevne' investering mindsker således en af barriererne for kinesiske investorer i Zambia.

Ud over de stats-initierede institutioner har den kinesiske stat netop indviet en kinesisk økonomisk zone centreret omkring Chambishi-minen og administreret af CNMC. Formålet med denne zone er at skabe en klynge af kinesiske produktionsvirksomheder, primært ejet af CNMC, som kan fungere som et eksportknudepunkt for lokalt producerede kinesiske produkter. Den kinesiske regering støtter aktivt kinesiske investeringer i denne zone, dels ved at opføre produktionsstrukturer og infrastruktur, og dels gennem finansielle incitamenter i form af bistandskontrakter og billige lån.

Kinesiske investeringer i minesektoren

Minesektoren er økonomisk og politisk vigtig for såvel Zambia som for Kina. Zambia er Afrikas førende producent af kobber, og Kina er verdens største forbruger af kobber. Kina producerer selv kobber, men landet kan ikke dække den stigende efterspørgsel, og importen stiger derfor kraftigt (Streifel 2006). Den stigende efterspørgsel kombineret med begrænsede reserver har betydet, at priserne har nået nye historiske højder. Dette har medført omfattende kinesiske investeringer i minesektoren.

Privatiseringen af den zambiske minesektor muliggjorde disse investeringer. Blandt de privatiserede miner var Chambishi-minen, som blev købt af NFC Africa (et datterselskab til CNMC). Selv om Kina med opkøbet af minen har fået adgang til og kontrol over en vigtig kobberreserve, er det vigtigt at påpege, at Chambishi-minen endnu kun fremstiller 5-10 procent af Zambias totale kobberkoncentrat-produktion. For at kunne mindske sin afhængighed af andre virksomheder har CNMC tillige investeret i to andre kobberrelaterede produktionsfaciliteter, nemlig Chambishi Copper Smelter og Sino-Metals Leach Plant. Herved får CNMC fuld kontrol over hele kobber-produktionskæden og kan, når kobber-smelteren åbner sidst i 2008, eksportere raffineret kobber direkte til Kina.

Investeringen i Chambishi-minen og de relaterede produktionsvirksomheder er tæt forbundet med initiativer fra den kinesiske stats side. Moderselskabet CNMC har i forbindelse med disse investeringer nydt godt af den kinesiske stats overordnede investeringspolitik, som konkret har haft betydning i form af såvel politisk støtte som adgang til statsgaranterede lån. Ifølge en ansat i administrationen ved Chambishi-minen var både statens og ambassadens støtte af stor betydning for gennemførelsen af investeringerne. Ydermere nyder CNMC godt af etableringen af den økonomiske zone, tilvejebragt af den kinesiske stat, som vil gøre det muligt for selskabet at diversificere sine aktiviteter og dermed minimere de økonomiske risici ved eventuelt faldende kobberpriser.

Kinesiske investeringer i bygge- og anlægssektoren

For den kinesiske stat er investeringer i denne sektor først og fremmest anset som en effektiv måde at skabe tætte relationer med afrikanske regeringer på – relationer der på langt sigt vil give Kina adgang til ressourcer og politisk indflydelse (CCS 2006).

Inden for de seneste år har kinesiske virksomheder vundet langt størstedelen af de store udbud i branchen. Dette er ikke begrænset til Zambia, men er en udbredt tendens i mange afrikanske lande (CCS 2006; Bosten 2006). Omend der er almindelig enighed om, at der er et endog meget tæt forhold mellem kinesisk bistand – især i form af koncessionelle lån – og kinesiske aktiviteter, er det uvist, i hvor høj grad de kinesiske virksomheder nyder økonomiske fordele fra den kinesiske regering.

En af de første kinesiske spillere på det zambiske marked var den statsejede bygge- og anlægsvirksomhed CJC, der allerede i 1995 så muligheder i det zambiske marked. Ved hjælp af billige lån etablerede virksomheden et datterselskab i Lusaka. Selskabet har specialiseret sig i såvel donor- som regeringsfinansierede infrastrukturprojekter, men udfører også en del arbejde i forbindelse med kinesisk bistand. Omend det zambiske marked

er blevet mere konkurrencepræget, mener den administrerende direktør stadig, at det er langt mere profitabelt at arbejde i Zambia end i Kina.

Det samme gør sig i princippet gældende for ZC, der i modsætning til CJC er privatejet og derfor ikke har haft adgang til billige lån. ZC har heller ikke kunnet få del i de kinesiske bistandsprojekter i Zambia, men må 'nøjes' med at byde på offentlige udbud – især fra den zambiske regering. Omend ZC ikke direkte er knyttet til den kinesiske stat, og derfor ikke har modtaget støtte herfra, er ZC alligevel indirekte et produkt af den kinesiske stats tidligere engagement i Zambia, i og med at den nuværende ejer i 1990'erne arbejdede for en statsejet kinesisk virksomhed i branchen og herigennem fik det kendskab til markedet, som han bruger i sin virksomhed i dag. Hertil skal tilføjes at private kinesiske virksomheder i dag kan få støtte af såvel ECO som ACCZ og CCIPT, hvilket ikke var muligt, da ZC blev etableret i 1998.

Kinesiske investeringer i landbrugssektoren

I løbet af 1960'erne og 70'erne igangsatte Kina en række landbrugsbistandsprojekter i Afrika, herunder også i Zambia. Oprindeligt var de farme, der dengang blev oprettet, tænkt som hjælp til afrikanske regeringer, men i takt med at den kinesiske bistand ændrede form, ændrede disse landbrug sig også, og i dag genererer de profit, samtidig med at de agerer sikkerhedsventil i forhold til fremtidig fødevaremangel i Kina.

Til dato har Kina kunnet følge med den stigende efterspørgsel efter fødevarer, der er en direkte konsekvens af Kinas økonomiske vækst. Eksisterende landbrug er blevet effektiviseret, og nye landbrug er blevet etableret, men der er noget, der tyder på, at den øvre grænse er ved at være nået. Ifølge Kane & Serewicz (2001) står den kinesiske fødevarerproduktion nemlig over for to problemer. På den ene side skaber den hurtige industrialisering et stort pres på den dyrkbare jord, og på den anden side har den økonomiske vækst betydet, at mange kineseres kost har ændret sig mod mere udbredt anvendelse af kød, som nødvendiggør større dyrkbare arealer. Tilsammen betyder disse to faktorer, at systemet er under stigende pres, hvilket igen har gjort afrikansk landbrug interessant.

CSFAC ejer tre landbrug i Zambia. Det mest kendte af disse er den ældste kinesiske farm i Zambia, nemlig China-Zambia Friendship Farm, som CSFAC købte på opfordring af det kinesiske landbrugsministerium for at mindske de økonomiske tab, der var forbundet med at drive den. Siden da har CSFAC købt Jhonken Estates og Jhonken Friendship Farm – alle tre investeringer finansieret af lån fra det kinesiske landbrugsministerium.

Ifølge lederne af disse farme er hele produktionen på disse tre landbrug (æg, oksekød og svinekød) rettet mod salg på det zambiske marked, og

eksport til Kina er ikke en mulighed på nuværende tidspunkt. Disse investeringer tjener altså ikke umiddelbart den kinesiske interesse i fødevarerens sikkerhed, i hvert ikke fald på kort sigt.

Hvorom alting er, så skubber den kinesiske stat på for at øge landbrugsinvesteringerne og sendte for nyligt en større delegation fra landbrugsministeriet til Zambia for at identificere mulige lokaliteter for nye investeringer. Endvidere vil der inden for de næste par år, for kinesiske bistandsmidler, blive etableret et stort landbrugs-demonstrationscenter i Zambia. Investeringerne i denne sektor ser derfor ud til at ville fortsætte med at stige, støttet af den kinesiske stat. Støtten fra den kinesiske stat er af afgørende betydning, og ifølge den assisterende leder på China-Zambia Friendship Farm ville de kinesiske farme i Zambia uden statens støtte stå over for meget alvorlige problemer.

Konkluderende bemærkninger

Som det er fremgået, går langt størstedelen af de kinesiske investeringer i Zambia til mine- eller minerelaterede aktiviteter. Betingelserne for disse investeringer bliver forhandlet på højeste politiske niveau, hvor de bliver knyttet sammen med kinesisk bistand, statsgaranterede lån og byggeprojekter udført af kinesiske virksomheder. Til dato er langt hovedparten af investeringerne i minesektoren foretaget af statsejede selskaber. Der foretages også andre, ikke-ressourcerelaterede investeringer, der i antal langt overgår mine-investeringerne, men som beløbsmæssigt slet ikke kan måle sig med disse.

I bygge- og anlægssektoren er alle de store kinesiske virksomheder statsjede. De er i Zambia af to grunde: De implementerer kinesiske bistandsprojekter og opnår international erfaring på et attraktivt zambisk marked. De mindre private virksomheder, der ikke i samme grad nyder godt af den kinesiske statsstøtte, anser Zambia for at være et marked præget af begrænset konkurrence, som er profitabelt for de omkostningsbevidste kinesiske byggefirmaer.

De kinesiske investeringer i landbrugssektoren er officielt set et led i Kinas godgørende arbejde i Afrika: Således investerer Kina officielt kun i denne sektor, fordi afrikanske ledere har udpeget landbruget som specielt vigtigt for Afrikas fremtidige udvikling (Wu 2006). Der er da heller ingen tvivl om, at kinesiske investeringer i zambisk landbrug har været tæt knyttet til Kinas målsætning om at styrke de diplomatiske bånd til Zambia og få adgang til kobber. I dag er situationen dog mere kompleks. Således bruges disse investeringer stadig til at styrke de politiske bånd til Zambia, men fungerer i lige så høj grad som en garanti mod fremtidig fødevareremangel, og sidst men ikke mindst er der potentiale for profit i et marked præget af underproduktion.

Omend ikke alle investeringer er direkte relateret til den kinesiske stats interesser, er staten alligevel en meget vigtig spiller i den zambiske kontekst. Selve grundstenen for kinesiske investeringer er den kinesiske gå ud-politik. For at bane vejen for denne politik forhandler den kinesiske stat på højeste politiske plan adgang for investeringer – gennem bilaterale statsbesøg og storstilede arrangementer. Statens støtte begrænser sig dog ikke til det. Den kinesiske stat har også skabt en institutionel ramme i Zambia, der støtter og dirigerer de kinesiske virksomheder i landet.

Internationaliseringsprocessen af kinesiske virksomheder drives både direkte og indirekte fremad af den kinesiske stat. Således nyder de private virksomheder godt af oprettelsen af den økonomiske zone, af samarbejdet med de statejede selskaber, af opbygningen af infrastruktur, lige såvel som de er begunstiget af den information, som de statsinitierede kinesiske institutioner i Zambia formidler. Slutteligt virker de statejede selskaber som rollemønstre for, at det kan lade sig gøre at drive profitabel virksomhed i Zambia.

Den kinesiske stats indblanding i investeringer i Zambia giver således kinesiske virksomheder adgang til billig kapital, lægger grundstenen for stordriftsfordele, letter adgang til teknologi, tager hånd om den nødvendige infrastruktur og mindsker handelsbarrierer. Disse fordele gør de kinesiske virksomheder konkurrencedygtige i forhold til såvel store internationale spillere som lokale virksomheder.

I denne artikel har vi forsøgt at give et indblik i, hvordan den kinesiske stat påvirker kinesiske investeringer i Zambia. Den har bl.a. påpeget sammenhængene mellem sektorer, der er strategisk vigtige for Kina, og sektorer, der ved første øjekast ikke er lige så vigtige, men som fungerer som bølgebrydere for investeringer i strategisk vigtige sektorer. Vi har fremhævet heterogeniteten i de kinesiske investeringer og gjort opmærksom på, hvordan kinesiske virksomheder kan konkurrere på det zambiske marked på trods af manglende international erfaring, store kulturelle forskelle og stor geografisk afstand. Der er dog stadig en mængde spørgsmål, der er ubesvarede, såsom hvordan de kinesiske investeringer påvirker lokale zambiske virksomheders konkurrenceevne, og i hvor høj grad den kinesiske stat igangsætter samarbejde med lokale partnere for at mindske fremtidig kritik.

*Peter Kragelund er projektforsker ved DIIS
Anders Bastholm er cand. scient. i geografi*

Litteratur

Bosten, E. 2006. China's engagement in the construction industry of Southern Africa: the case of Mozambique. Paper read at Asian and other Drivers of Global Change Workshop, January 19-20, at St. Petersburg.

Buckley, P. J., J. Clegg, A. R. Cross, X. Liu, H. Voss, and P. Zheng. 2007. The determinants of Chinese outward foreign direct investment. *Journal of International Business Studies* vol. 38, no. 4:499-518.

CCS. 2006. China's interest and activity in Africa's construction and infrastructure sectors. Stellenbosch: Centre for Chinese Studies, Stellenbosch University.

FOCAC. 2007. *Beijing action plan 2007-2009*. Forum on China Africa Cooperation 2006 [cited 2007]. Available from <http://www.focac.org/eng/zxxx/t280369.htm>, 29.04.2008.

Kane, T. M. & L. W. Serewicz. 2001. China's hunger: the consequences of a rising demand for food and energy. *Parameters* vol. 31, no. 3: 63-75.

Kragelund, P. 2007. *Udenlandske investeringer og udvikling i Afrika*. DIIS Working Paper 2007:5. København: DIIS.

Streifel, S. 2006. *Impact of China and India on global commodity markets. Focus on metals & minerals and petroleum*. Washington DC: World Bank, development prospect Group.

UNCTAD. 2005. *Prospects of foreign direct investment and the strategies of transnational corporations, 2005-2008*. New York & Geneva: United Nations Conference on Trade and Development.

Wang, M. Y. 2002. The motivations behind China's government-initiated industrial investments overseas. *Pacific Affairs* vol. 75, no. 2:187-206.

Wu, Y. 2006. Excerpts from the speech by Chinese president Hu Jintao, held at the Nigerian Parliament on 27 April 2006. *Sudan Vision Daily*, November 18.

Xinhua. 2007. China's economic growth poses no threat. *China Daily*, January 22.